

APRÓPÉNZ Adózási Hírlevél

Iránytű a sikeres vállalkozáshoz

XVIII. évf. 2. szám
2023. február

A TARTALOMBÓL:

- Személyi jövedelemadó nyilatkozatok benyújtása online

E egyéni vállalkozókat érintő információk

T társas vállalkozásokat (Bt., Kft.) érintő információk

M magánszemélyeket érintő információk

III különösen fontos információk, pl. törvény által előírt kötelezettségek

SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ NYILATKOZATOK BENYÚJTÁSA ONLINE

T E M

Jellemzően év elején van a dömping – ezzel kapcsolatban a munkavállalók év eleji fontos teendője, hogy adóelőleg nyilatkozatot adjanak munkáltatójuknak, ha év közben valamilyen kedvezménytszeretnének érvényesíteni magasabb nettó fizetés érdekében –, azonban év közben is alakulhatnak úgy a körülményeink, hogy jogosulttá válunk valamely adókedvezmény érvényesítésére, és az abból származó többletjövedelmet már év közben élvezni szeretnénk.

Még mindig viszonylag kevesen alkalmazzák, pedig 2020-tól ezeket az adóelőleg nyilatkozatokat már online is meg lehet tenni, mégpedig az ONYA felületen (<https://onya.nav.gov.hu/#!/login>). Ez a felület 2021-től már az Államkincstártól származó ellátások esetén év közben érvényesítendő kedvezményeket is tudja fogadni (pl. GYED esetén).

Az online felületen a nyilatkozat megadásakor a munkáltató adószámának első nyolc karakterét (törzsszám) kell megadni (pl. Államkincstár esetén ez: 15329970).

Miről lehet nyilatkozni?

Adóelőleg nyilatkozatot adhatunk az alábbi kedvezményekről:

- családi kedvezmény
- első házasság kedvezménye
- négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye
- személyi kedvezmény

- 25 év alatti kedvezmény mellőzéséről
- 30 év alatti anyák kedvezménye
- + a külföldi illetőségűeknek kiegészítő nyilatkozatot kell tenniük, ha valamely kedvezményt Magyarországon érvényesíteni kívánnak.

A kedvezmények mellett nyilatkozhatunk a költségelszámolásról is. Erre akkor van szükség, amikor a dolgozó költségtérítést kap, vagy ha nem munkaviszonyban, hanem mondjuk megbízási jogviszonyban, vagy tisztségviselőként, esetleg bérbeadóként kapunk jövedelmet.

2023-tól két újdonsággal is számolhatunk:

- a) Tartós beteg vagy fogyatékos gyermekre tekintettel (akire emelt összegű családi pótlék jár) plusz 66.670 Ft adóalap kedvezmény jár, azaz plusz 10 ezer Ft-tal kevesebb adót kell fizetni az eddig megszokott családi kedvezményen felül.
- b) „30 év alatti anyák kedvezménye”, mely a 2022-ben bevezetett, azóta közkedvelté vált 25 év alattiak kedvezményének a meghosszabbítását jelenti azon hölgyek számára, akik 30. születésnapjuk előtt 2023-ban gyermeket vállalnak. Tehát 2023-ban vagy a terhesség 91. napjára tekintettel, vagy a gyermek születésére tekintettel jogosulttá válnak családi kedvezményre. Ezt a kedvezményt annak az évnek a végéig lehet érvényesíteni, amely évben betölti az anya a 30-at.

A fenti két új szabályt az ún. veszélyhelyzeti rendelet útján hozták meg. A veszélyhelyzeti rendeletben foglaltak elvileg csak a veszélyhelyzet ideje alatt hatályosak. Ez azt jelenti, hogy ezzel a két kedvezménnyel hosszútávon csak akkor lehet számolni, ha azokat a személyi jövedelemadó törvénybe is átültetik, melynek esélye véleményem szerint csekélyke.

Furán hangzik, hogy a 25 év alattiaknak akkor kell nyilatkozniuk, ha a kedvezmény mellőzését kérik, hiszen megszoktuk, hogy eddig – legyen szó bármilyen kedvezményről – a kedvezményt kérni kellett. Most meg nem kell kérni? Hogy is van ez? A munkáltatónak kötelességük automatikusan megadni a 25 év alatti dolgozónak ezt a kedvezményt, hiszen a munkavállaló kora alapján megállapítható a jogosultság. Viszont ez a kedvezmény korlátozott, azaz max. 499.952 Ft (2023-ban) jövedelemig tart az adómentesség. Ha egy 25 év alatti fiatalnak két munkáltatója is van, és a munkabérek összesítve meghaladják a max. összeget, akkor legalább az egyiknek, vagy mindkét foglalkoztatónak szólni kell, hogy ne alkalmazzák a kedvezményt, vagy bizonyos összegig érvényesítsék csak. Ha ilyen eset áll fenn, és a munkavállaló nem ad nyilatkozatot, és ezért nem történik adóelőleg fizetés, bár kellett volna, akkor annak következménye a büntetőadó lesz.

Mi történik, ha nem adok adóelőleg nyilatkozatot? Az adóelőleg nyilatkozat gyakorlatilag egy kérés/utasítás a munkaadó felé, hogy a kifizetendő jövedelem adójának levonásakor milyen kedvezményeket vegyen figyelembe. Ha nem nyilatkozunk semmit, akkor is kapunk fizetést, csak legfeljebb kevesebbet, hiszen kedvezmény nélkül több adót fognak elvonni. Helyrehozhatatlan károk azonban nem érnek minket, mert az éves adóbevallásban érvényesíthetjük az év közben az adóelőleg levonásánál be nem számított kedvezményeket. Sőt az adóbevallásban teljesen újragondolhatjuk, a kedvezmények igénybevételét, sőt például a családi kedvezményt vagy az első házasság kedvezményét akár meg is oszthatjuk házastársunkkal, függetlenül az adóelőleg nyilatkozat lététől.

Amennyiben nem adunk költségelszámolásról nyilatkozatot, akkor a 10%-os költséghányaddal fogják számolni az adóelőleget. Az éves adóbevalláskor ezen is változtathatunk, és tételes költségelszámolással véglegesíthetjük a fizetendő adót.

Nyilatkozat elmulasztásának tehát egyedül a 25 év alatti kedvezmény esetén lehet következménye. Ha nem szól a fiatal munkavállaló, hogy mellőzzék a 25 év alatti kedvezmény alkalmazását, és ezért több adómentes jövedelemmel számolták az adóelőleget, mint lehetett volna, akkor 12%

büntetőadót kell fizetnie, ha a 10 ezer Ft-ot meghaladja a le nem vont, fizetendő adó.

Ugyancsak felmerül a 12%-os büntetőadó, ha tévesen adjuk meg a nyilatkozatunkat bármely kedvezményről, tehát ha nem voltunk jogosultak a kedvezményre, vagy nem olyan összegben. Ekkor is érvényes az a szabály, hogy a büntetőadó csak abban az esetben merül fel, ha az emiatt a pótlólag fizetendő adó összege meghaladja a 10 ezer Ft-ot.

Milyen módon nyilatkozhatok?

Az adóelőleg nyilatkozatot 2020-ig csak és kizárólag írásban lehetett megtenni. Ennek során vagy a NAV oldalán letölthető nyomtatványt, vagy a munkáltatótól kapott papírt kellett kitölteni két példányban. Az egyiket a kifizetőnek adtuk, a másikat 5 évig az adóbevallásunkkal együtt megőriztük. Azonban 2020-ban először megnyílt a lehetőség az online nyilatkozattételre az ONYA-n (Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazás) keresztül. Az ONYA-t alkalmazók száma évről évre nő, mert fényévekkel kényelmesebb, mint a papíros megoldás. Ettől függetlenül természetesen továbbra is lehet papíron nyilatkozni. Ha online és papíron is nyilatkoztál, és a kettő valamiért nem szimmetrikus, akkor a papír számít, az alapján kell eljárnia a kifizetőnek.

Miért jobb az ONYA, mint a papír? Azért érdemes megismerni az online adóelőleg nyilatkozattal, mert bele van programozva ellenőrzési funkció. Ez azt jelenti, hogy a beadott nyilatkozat első körben átmegy egy ellenőrzésen. Persze ettől még lehet hibás a dokumentum, mert a programozók általában nem olyan kreatívak, mint a felhasználók, de sokkal kisebb valószínűséggel, mintha kézzel töltögetnénk. A másik előny, hogy a NAV a rendelkezésére álló adatokkal segíti a kitöltést. Például a szülő adóazonosító jeléhez tudja a gyerekek adatait, így azt már nem kell kitölteni, ráadásul nem írja el az adóazonosító jelet sem. A nyilatkozatot nem kell kinyomtatni (tehát környezetbarát), postázni, ide-oda rakni, tenni-venni vele, csak a „Beadás” gombot kell megnyomni, és már el is ment a NAV-nak. Az online adott nyilatkozatot a NAV továbbítja a munkáltató elektronikus tárhelyére. Így mindenkinek lesz belőle egy elektronikus példánya, és a megőrzési-tárolási kérdés is meg van oldva. A rendszer üzenetet küld, amikor a munkáltató letöltötte a nyilatkozatodat, illetve arról, ha ez nem történt meg. A nyilatkozat letöltése hiányában a rendszerüzenet javasolja, hogy egyeztessünk a munkaadónkkal közvetlenül az adóelőlegnyilatkozatról.

Hogyan kapja meg a munkáltató a nyilatkozatot? A NAV a cégek elektronikus tárhelyére megküldi az adóelőleg-nyilatkozatot pdf és xml for-

mátumban is. Ez hivatalos átvételnek számít, a címzettnek tudomásul kell venni a soron következő bérszámfejtésnél. Nem túl kellemes módon a dokumentum típusának „Adómegállapítás” szerepel, amitől egy átlagos adózónak görcsbe rándul a gyomra.

Mi történik, ha a nyilatkozatot hibásan adjuk be, vagy módosítani szeretnénk rajta? A beadott dokumentumot módosítani nem lehet, de be lehet adni újat. A munkáltatónak mindig az utolsó alapján kell eljárni. És még ott van a „jól bevált” papír is, azaz a beadott nyilatkozatot javítani, vagy módosítani szeretném, akkor a munkáltatónak adott papíralapú nyilatkozattal is felül lehet írni. Ahogy

azt fentebb már jeleztem, ha a kettő nem egyezik, akkor a papír szerint kell eljárni.

Családi kedvezmény közös érvényesítése esetén a nyilatkozaton fel kell tüntetni a szülőtárs adóazonosító jelét és munkaadójának adószámát is. Erre azért van szükség, mert így mindkét szülő munkaadója megkapja a nyilatkozat adatait. Így ha a két nyilatkozat együttesen több kedvezményről szól, mint ami jár, időben ki tud bukni a hiba, és nem lesz büntetőadó a végén. Papíron két munkáltatónál is megfuttatni az aláírásgyűjtést, elég macerás volt, így az ONYA-s megoldás ebben az esetben valódi adminisztráció csökkentést jelent számunkra.

Kovács Andrea
okl.adószakértő